

LA CAMPANA DE GRACIA

DONARÀ AL MENOS UNA BATALLADA CADA SENMANA.

CADA NÚMERO 5 CÉNTIMS PER TOT ESPANYA.
Números atrassats: 10 céntims.

ADMINISTRACIÓ y REDACCIÓ: Llibreria Espanyola, Rambla del Mitj, 20, botiga.
BARCELONA.

PREU DE SUSCRIPCIÓ: Fora de Barcelona cada trimestre ESPANYA pessetes 1'50
Cuba y Puerto-Rico, 2.—Estranger, 2'50.

LAS AMPUTACIONES

Lo cirugiá va amputant
y en Sagasta diu així:
—Talla, Anton, tot lo que vulgas;
pro no 'm tallis res à mi.

L'AUTORITAT DE DON EMILIO

«De los escarmientos salen los avisados.»

CASTELAR.
(Article de *La España Moderna*).

O sé si davant de l' increment que van prenent de dia en dia las idees republicanes, algún interessat en lo manteniment de las institucions monàrquiques, vā anar à trobar à D. Emilio y li vā dir:

—Per evitar que l' trono se'n vaja á ca'n Pistrats, es necessari. D. Emilio, que 'ns dispensi l' obsequi de pintar un quadro de tòns ben negres y esgarrofis, en lo qual apareguin tots los horrors de la República del any 1873. Aquest quadro, que trassat per qualsevol de nosaltres no produiria cap efecte, pintat per vosté, qu' encare per alguns passa com à republicà, causarà tal espant entre tots los espanyols pacifichs, que fins à la quarta generació no es de creure que tornin à parlar de República. Esmérits hi, prepari 'ls colors més horribles, apreti be l' pinzell y confihi ab l' agrahiment de la patria y ab lo de tots quants estém disfrutant ab gran delicia *La pau del pressupost.*

L'ex-tribuno no vā fers'ho dir dos vegadas. Y en las columnas de *La España Moderna*, com argument Aquiles, destinat à justificar la séva apostasia, vā estampar la següent pintura:

«Evoquemos el periodo, nunca con bastante insistencia evocado, evoquemos el 73. Hubo días de aquel verano en que creímos completamente disuelta nuestra España. La idea de la legalidad se había perdido en tales términos, que un empleado cualquiera de Guerra asumía todos los poderes y lo notificaba á las Cortes; y los encargados de dar y cumplir las leyes, desacatabanlas, sublevándose ó tañendo á rebato contra la legalidad. No se trataba allí, como en otras ocasiones, de sustituir un Ministerio al Ministerio existente, ni una forma de Gobierno á la forma admitida; tratábase de dividir en mil porciones nuestra patria, semejantes á las que siguieron a la caída del Califato de Córdoba. De provincias llegaban las ideas más extrañas y los principios más descabellados. Unos decían que iban á resucitar la antigua Corona de Aragón, como si las formulaciones del Derecho moderno fueran conjuros de la Edad Media. Otros decían que iban á constituir una Galicia independiente, bajo el protectorado de Inglaterra. Jaén se apercibía á una guerra con Granada. Salamanca temblaba por la clausura de su gloriosa Universidad, y el eclipse de su predominio científico en Castilla. Rivalidades mal apagadas por la unidad nacional en largos siglos, surgían como si hubiéramos retrocedido á los tiempos de zegries y abencerrajes, de agramonteses y viamonteses, de Castros y Laras, de Capuletos y Montescos, de guerra universal. Villas insignificantes, apenas inscritas en el mapa, citaban asambleas constituyentes. La sublevación vino contra el más federal de todos los Ministerios posibles, y en el momento mismo en que la asamblea trazaba de prisa un proyecto de Constitución, cuyos mayores defectos provenían de la falta de tiempo en la comisión, y de la sobra de impaciencia en el Gobierno.

«Y entonces vimos lo que quisiéramos haber olvidado: motines diarios, asonadas generales, indisciplinas militares republicanas muy queridas del pueblo, muertos á hierro en las calles; poblaciones pacíficas, excitadas á la rebelión y presas de aquella fiebre; dictaduras demagógicas en Cádiz; rivalidades sangrientas de nombres y familias en Málaga, que causaban la fuga de la mitad casi de los habitantes, y la guerra entre las fracciones de la otra mitad; desarme de la guarnición en Granada, después de cruentísimas batallas; bandas que saían de unas ciudades para pelear ó morir en otras ciudades sin saber por qué, ni para qué, seguramente, como las bandas de Sevilla y Utrera; incendios y matanzas en Alcoy; anarquía en Valencia; partidas en Sierra Morena; el cantón de Murcia entregado á la demagogia, y el de Castellón á los apostólicos: pueblos castellanos llamando desde sus barricadas á una guerra de las Comunidades, como si Carlos de Gante hubiera desembarcado en las costas del Norte; horrible y misteriosa escena de riñas y puñaladas entre los emissarios de los catornes y los defensores del Gobierno en Valladolid; la capital de Andalucía en armas; Cartagena en delirio; Alicante y Almería bombardeadas; la escuadra española pasando del pabellón rojo al pabellón extranjero; las costas despedazadas, los buques como si los piratas hubieran vuelto al Mediterráneo; la inseguridad en todas partes: nuestros parques disipándose en humo, y nuestra escuadra hundiéndose en el mar; la ruina de nuestro suelo; el suicidio de nuestros partidos, y al siniestro relampagueo de tanta demencia, en aquella caliginea noche, la más triste de nuestra historia contemporánea, surgiendo, como rapaces nocturnas aves de los escobros, las siniestras huestes carlistas, ganosas de mayores males, próximas á consumar nuestra esclavitud y nuestra deshonra, y repartir entre el absolutismo y la teocracia los miembros despedazados de la infeliz España.»

Tal es lo quadro castelari, que ni pintat per encàrrech dels monàrquichs. Ab ell à la vista, diu D. Emilio: —Jo no faré res per tornar á una situació semblant. Aprofitém les pacífiques conquestas realitzades. Tanquem lo periodo constituyent. Recordemnos de que hem sigut republicans; pero sense recordarlos per res de la República.

—Es lògica, es justa, es consequent, es honrada aquesta determinació?

Examinemho.

En Castelar ha pintat aquest quadro de memoria y a vint anys de distància de aquella fetxa. Pera juljar de la seva conciència y de la séva sinceritat, bastarà que repasssem los seus discursos del 3 de Janer, quan ell vivia entre 'ls successos que avuy pinta tan carregats de horrors. Inútil fer notar qu' en aquell temps

com á més inmediata, havia de ser més justa la séva impressió, y per apreciar degudament lo valor de las sévas paraulas, en tan solemnes instants, s' ha de tenir en compte que las pronunciava en lo moment en que l' seu poder estava agonisant, y á la fas de una Assamblea, qu' en sa majoria li era hostil. De manera, que si avuy parla l' seu interès, llavoras parlava l' seu cor.

Justificant los desordres ocorreguts durant lo periodo republicà, deya:

—La República, que estais llamados a fundar, pasa en su origen por las mismas durísimas pruebas por qu' pasó en la serie de los humanos progresos la monarquia constitucional.

De manera que 'ls liberals no haurian tingut dret á renegar de la monarquia constitucional, fosen los que fossen los trastorns ocorreguts; com los republicans no tenen dret á renegar del seu ideal, á pesar dels horrors del 73. Aixis ho declarava D. Emilio, fins quan estava escalivantse al foc de aquells horrors.

Cantant las glòries y virtuts de la República, afegia:

—«Afortunadamente es universal la convicción de que la República abraza toda la vida: de que es autoridad y libertad, derecho y deber, orden y democracia, reposo y movimiento, estabilidad y progreso, la mas compleja y la más flexible de todas las formas políticas; inspirada en la razón y capaz de acondicionar a todas las circunstancias históricas, término seguro de las revoluciones y puerto de las más generosas esperanzas.»

Aixó era la República en boca de Castelar, fins entre 'ls horrors del any 73.

Per donar una prova de que era capás de transigir ab tot menys en la qüestió de la República, deya:

—«Vino después el momento de la revolución de Setiembre; yo, teóricamente republicano, teóricamente federal, dije, sin embargo, a los hombres más eminentes de aquella revolución: habeis convenido en los derechos individuales y en el sufragio universal aceptando la monarquía; pues yo soy más conservador que vosotros; yo no tengo inconveniente en que me limiteis el sufragio y los derechos individuales, con tal que ante todo y sobre todo me deis nuestra querida República.»

Avuy diu y fa tot lo contrari.

—«Sabéis por qu' he hecho todo eso? Por salvar la República que pongo sobre la libertad, sobre la democracia sobre todo, porque no hay mejor signo de redención, de emancipación para generaciones educadas en la tiranía de los reyes que adquirir la República. Así es que yo soy liberal, muy liberal...»

—...Fero antes que liberal y antes que democrática soy republicano, y prefiero la peor de las Repúblicas á la mejor de las monarquías; y prefiero una dictadura militar dentro de la República, al más bondadoso de todos los reyes.»

—Quin cas hem de fer, després de aixó, dels horrors que sent D. Emilio per la Repùblica del 73, vint anys després de aqueixa fetxa, si en la nit infausta del 3 de Janer no 'ls sentia, y llavoras més que mai, afermava las seves conviccions republicanas?

—¿Qué ha passat aquí perque aquests horrors y aquesta pór cervical á la República broti tot de un plegat despres de 20 anys de traballar pel seu restabliment?

Tot aixó no té explicació possible. A n' en Castelar li salta á la cara la seva història. L' eco de las seves paraulas han de aterrallor més que 'ls horrors del 73. Aquí no hi ha res tan horrorós com la seva conducta.

Hi ha en lo seu discurs del 3 de Janer, una frase que sona avuy com un sarcasme. Desenterremo.

Deya D. Emilio:

—«A mi me dan miedo, mucho miedo, los monárquicos con monarca; pero me dan más risa que miedo los monárquicos que no lo tienen.»

Y á pesar de aixó, s' entrega avuy en cos y ánima als monárquichs de la Regencia, y al paralizar l' esforç del partit republicà històrich, ja no 's riu dels monárquichs sense monarca, sino dels republicans adoradors incondicionals de la Repùblica.

***

Tornemli, donchs, aquella frasse seva. Es cert: «dels escarments, surien los avisats.»

Ell ho diu escarmat de la República, sense rahó que justifiqui la seva última etzegallada. En canvi, nosaltres estém justament escarments de un home ilustre, però impossibilitat de dirigir may més cap partit republicà; de un home qu' encare que per un capricho senil ó qui sab per quin motiu m' steríos, intenti destruir l' obra de la seva vida, no podrà aniquilar may las honradas conviccions dels qui, avuy, com al 3 de Janer, y com avants de aquesta fetxa, elevarán per damunt de tots los nostres afectes, l' amor incondicional á la causa republicana, considerantla ara y sempre l' única salvació de la patria.

P. K.

AP inconvenient trobo en que alguns potentats emplehin una part dels capitals que guanyan, Deu sab de quina manera, enllepolint als obrers que s' presen a deixarse creixe la llana del clatell. La idea de portarlos á professar certas ideas religiosas y reaccionaries, fent veure que s' favoreix lo seu benestar material, no té en lo fondo res de devota.

Los obrers farán bé, aproveitant las gangas que se 'ls ofereixen si es que alguna ganga hi ha; pero sem-

pre serà sensible que l' vici de la hipocresia puga tenir estatge en lo cor honrat del traballador.

**

Diumenje, al inaugurar-se a Sans la institució titulada *El Patronat del Obrero*, s' va posar de relleu la influència reaccionaria que sobre 'ls fills del traball pretenen exercir alguns capellans de sotana y altres de levita.

Lo marqués de Comillas ha dut la séva generositat fins al extrém de rifar una casa entre diversos grups de traballadors.

Estant bé: qui la tregui que se la quedí la casa.

Pero qui la posseeixi pensi que aquella finca ha surt de les suades dels mateixos obrers, transformades en tributs y contribucions, contribucions y tributs qu' en forma de subvencions del Estat, altament ruinoses pel país, percibeixen les empreses del Sr. Marqués de Comillas.

De manera que la rifa, al cap-de-vall, no es més que una rifada.

**

Y à propòsit de rifadas.

Quin dia serà que l' Sr. Marqués de Comillas, se distregui un moment dels seus piadosos exercicis, pera repartir algun dividendo als accionistas de la Transatlàntica, que fa vuit ó nou anys que no veuen un centímet?

Los advocats d' algunes poblacions, ab motiu de certas reformas acordades pel govern, han resolt declarar-se en huelga; pero diu que l' ministeri no 'n fa cabal y se 'ls escolta com qui sent ploure.

—Volen aquests advocats que l' govern los atengui?

Aquí tenen la recepta: «procurin arribar á ser diputats.» Llavors, á més de véures atesos, podrán carregar més las seves minutias d' honoraris.

Si ho d'utan, pregúntiho á *La Publicidad*, que sembla qu' està enterada de la cosa.

Es cosa feta: los conservadors han determinat entorpir la discussió dels projectes del govern.

Un sol senador, lo senyor Bosch y Fustegueras, ha redactat catorze esmenas referents á un sol article de un dels projectes.

—Lo senyor Bosch y Fustegueras! ¡lo famós ex-alcalde de Madrid!

Pot bé aná escribint esmenas

aquest graciós estornell:

valdría més que ans d' escriurelas

s' esmenés ell.

Tres dels quatre cassinos possibilistes existents á Barcelona, han donat á llum un manifest que ha cridat molt poch l' atenció del públic. Es necessari saberlo llegir pera comprender la séva importància. Los tres cassinos afirman en ell las seves conviccions republicanas, y declaran que l' periodo constituyent perells estarà obert fins y tant qu' estiga proclamada la República.

Pero al mateix temps confirmen la política de benevolència envers l' actual govern y acceptan la jefatura de 'n Castelar.

No pot ocultarse que 'ls primers extrems se donan bofetades ab los últims. Tant es això que no pot estar avuy ab la República, qui estiga ab en Castelar, sobre tot desde les seves últimes declaracions consignades en las columnas de *La España moderna*. Y tampoch se compagina la subsistència del periodo constituyent, ab la jefatura de D. Emilio, que l' dona per tancat de una manera resolta y terminant.

**

Valia la pena de que 'ls tres cassinos possibilistes, si volian fer un acte, l' realisessin ab tota franquesa, y prescindint de mitjas tintas, que no poden enganyar a ningú, ni als mateixos que les emplean.

La séva conducta, ab perdó siga dit, té molts punts de semblansa ab la dels ilusos espanyols de primers de sicle, que tenian posadas las seves confiances liberals en Fernando VII, y no parlavan del monarca més ingrat que ha trepitjat la terra sino ab gran reverència.

Prompte van veure quant enganyats estaven ab l' emprenyo de convertir la majestat real en lo mirall de sos propis pensaments.

Es molt sensible que elements que 's diuen republicans s' empenyen en conservar l' apariència de un vasallatge, impropri dels nostres temps y fins de la dignitat personal dels que conservan las seves opinions republicanas per damunt de tot.

A pesar de la gran pressió oficial, lo poble alemany ha derrotat al govern en las últimes eleccions de diputats.

Que meditin y aprenguin los traballadors espanyols.

Ja ho veuen: lo poble, quan vol, tot ho pot; ell té la gran forsa, la forsa del vot.

Envié un saludo al eminent republicà D. Joseph de Carvajal, que 's troba actualment à Barcelona. Y desitjém de tot cor que 'ls seus traballs en favor de la unió republicana, dongan per resultat, la constitució de una gran forsa política, que inspirantse en los grans ideals de la República, s' aixequi per damunt de tot interès mesquí personal ó de grup.

¡Bona persona aquell capellà de Madrid, que després de viure molt temps amistansat ab una dona, ha abusat de una filla de aquesta, nena de set anys de edat!

¿Y qué dinhen davant de aquesta monstruositat los pares de familia?

¿Qué volen que diguin? Callan com uns morts. Per lo vist, això no es tan grave ni tan escandalós com la *Dansa de la Bella Chiquita*....

Al emperador de Alemania li està molt bé la contesta que li ha donat lo cos electoral, enviantli una Càmara, més oposta encare que la disolta, als seus projectes de augment dels gastos de guerra.

Y ara, que bravateji tant com vulga.

Lo més terrible per ell, es lo gran increment que ha pres lo partit socialista.

A Berlin, capital del imperi, ha reunit 150,077 vots. Los liberals no n' han tingut més que 58,000 y 46,000 los reaccionaris.

Una cosa per l' istil ha succehit en totes las grans poblacions.

Qui juga ab foch, se crema.

La mare de la reyna regent que, com saben, era à Madrid, en lo mateix moment de tornársen à Austria ha suspés lo viatge.

Hola, hola!....

*Zitto, silenzio,
che passa la ronda...!*

¡A què 's deu—preguntarán vostés—aquesta repentina suspensió?

¡Oh!...

*Zitto, silenzio,
che torna á passar...!*

CARTAS DE FORA.—A Sant Pere de Premià, lo dia 29 del corrent se celebrarà la festa major, la qual durarà tres dies. A tal efecte 's donarà 'l ball de costum en un magnífich envelat que s' assarà à la plassa, prenenenthi part l' orquestra dels Eudalts, degudament aumentada, efectuantse ademés altres festeigs de diferent caràcter.

També à Ripoll, ab molíu de la inauguració de les obres del monestir, los dias 1, 2 y 3 de juliol se celebraran grans festes cívicas y religiosas, de les quals lo nostre corresponsal ens ha enviat lo programa que no podem reproduhir per sa molta extensió.

Al últim ha cayut l' arcalde de Puigcerdà, que tant havia fet parlar d' ell. Los vehins de aquella vila respiran com si 'ls haguessin tret un gran pés de sobre, y exclaman:—«A cada arcalde li arriba 'l seu Sant Martí.»

A Tarragona, ahont l' acort important del partit republicà històrich, del qual donarem compte en nostre número anterior, sigüé poch menos que unànim, han quedat encare mitja dotzena de possibilistes escadussers, que per obra y gracia de la seva voluntat individual s' han constituit en comité, oferint la seva adhesió incondicional à D. Emilio Castelar. La totalitat del partit, resolt à mantenir-se en la situació independent, acordada en reunió pública y solemne, no pot menos que mirar ab la major indiferència lo naixement de un comité, en lo qual los individus que 'l componen ho son tot: pares, padrius y criatures.

Ens escriuhen de Sant Sadurní de Noya, que lo que passa entre dos familiars molt conegudes en aquella localitat, es de lo més divertit y ridicul al mateix temps que darse puga. Sembla, donchs, que pera caure-sse mütua molestia, tota vegada que 's tracta de vehins, se queixan de ser víctimes de misteriosos ruidos, que tan de nit com de dia promouhen, poser ab l' intent de fer creure que les respectivas casas estan esperitadas. Continúa lo graciós del cas en que cada família atribueix al altre ser la causant de semblant de sordre, tota vegada que ab bruixas de débò ja no s' hi creu. La intervenció de la guardia civil y del jutjat municipal no ha lograt aplacarlos cap mica, y hasta pensan acudir à Vilafranca ó à la Audiència de Barcelona à dirimir la qüestió.

LA BONAVVENTURA.

—Escoltéume, gitaneta, feume 'l favor d' escoltà; —no m' llegireu lo pervindre en las ratllas de la mà? —Ab moltissim gust, Espanya. —Hola, zab que m' heu conegit? —Ab ta cara magra y groga y ab tot trajo vell y brut. —Apa, donchs; això abrevia lo traball notablement: aquí està la mà: diguem que si aniré be ó malament. —Pobra Espanya! Las mil ratllas que ta pell està formant representan las tragedias que demunt de tu caurán.

—Veus aquesta de la dreta? Significa la escassés: may, may per més que traballis, podrás disfrutar de res. Tas suhors, tas inventivas, ta constància, ton delit.... tot anirà à pará al ventre de quatre llops de Madrid.

—Veus aquesta altra tan fonda? Vol dir que avans del hivern es molt possible que tingas un nou cambi de govern.

—Veus aquesta altra tan llarga que alcansa tota la mà? Vol dir que 'l govern que vingui serà pitjor que 'l que hi ha.

—Veus aquestes tres ó quatre que s' extenen pels cantóns? Representan novas plagas y novas contribucions.

—Veus, en conclusió, aquella altra que sembla un interrogant? Vol dir que tu tens la culpa de lo que t' està passant.

—Jo, gitana?... Es impossible: —gà qui dareu entenent que ningú pugui fer medis per trobarse malament?

—Donchs tu 'ls fas, no 'n tingues dupte; ten per exacte y segú que de tot lo que ara 't pasa la primera causa ets tu.

—De debò?

—La mà ho declara.

—En ella ho trobèu?

—Y tal!

—Y no hi llegiu la manera de curar tot lo men mal?

—Prou! Mira: 'l primer precepte que hi trobo gno sabs quin es? Que tens de mudar de vida, girante tota al revés.

—Vols ser respectada y lliure? —Vols alsá 'l cap ab orgull? Donchs fes tot, tot lo contrari de lo que has fet fins avuy.

Vijila la cosa pública ab incansable interès, y als grans comediants politichs no te 'ls escoltis per res.

Riute de Mateus y Emilius y embauadors parecuts, que no fan res més que viure malbarant las virtuts.

Defénsat ab energia, no 't deixis robar ni un sou, y digas que per guardarte ab tu sola ja n' hi ha prou.

—Gracias, gracias gitaneta, pels concells que m' heu donat.

—Segueixlos que en ells estriba la teva felicitat.

—¿Qué us dech per la vostra feyna?

—Oh! Res no 'm deus.

—Me sab greu!

—Fuig! ¡jo cobrar d' una pobra?

—Pero....

—Vés en nom de Deu!

La gitana gira quâ seguint a altres parroquians que la buscan y la cridan ab alegres ademàns.

Y entre tant la pobra Espanya, assentada en un recó, va trobant que la gitana te moltissim rohó.

C. GUMA.

L' ÚLTIM RECURS

ON Práxedes acaba de dinar. Està desesperat. Menjant, no ha fet sinó desgracias. Ha tombat las cetrilleras, ha trencat dues copas y volgut tirar una espina al gat, l' ha tirada à la cara del criat que serveix.

—Pero qué tens, Mateuhet? Li ha dit la seva senyora, observantli aquella extraordinaria sobreexcitació: —sembla que avuy no estás de filis....

—¡Qué haig d'estar! Si tot me surt al revés. En ma vida m' havia trobat en una situació més empapadora. Les ministres, lo país, l'exèrcit... tothom se 'm subleva.

—Si? ¿Y qué pensas fer?

—Ja ho veurás. Ara me 'm vaig à veure si logro arreglar aquest tinglado; si no, no m' hi penso més: acudiré al últim recurs.

L' home s' aixeca de taula, demana 'l cotxe y se 'n va directament à casa en Montero Rios.

—Bueno, vinch à sapiguer qué determina. Ja ha vist l' oposició que las sevæs reformas han promogut. ¿Està disposit a retirarlas?

—Jo?... La veritat, me sembla que seria fer un paper molt ridicul. Tots los ministres han presentat projectes.... y ser cabalment jo l' únic que m' arronsi.... Per què no retira també 'ls seus en Lopez Dominguez?

—Ja ho fa.

—De debò? ¡Ah! Això es un' altra cosa: aixis ja som dos. Si en Lopez Dominguez se desdiu, no tinch cap inconvenient en desdirme jo també.

Se donan la mà y en Sagasta puja altra vegada al cotxe.

—Al ministeri de la Guerra!

Hi arriban. Lo general no hi es: fa cinch minuts que ha surtit.

—Ja tornaré luego. Coixer, al ministeri d' Hisenda. En Gamazo 'l reb ab l' aspecte grave de costum. Don Práxedes se rasca la barba y se 'n va desseguida al bulto.

—Amich Gamazo, m' ha de fer un favor.

—Encare que siguin dos, demani. ¿Necessita diners?

—No; per ara gracies à Deu, ne tinch per anar pas-

sant. Necesito únicament que retiri 'ls seus projectes d' Hisenda.

—Y ara! ¿Retirar los meus projectes? Això si que fa riure.

—Ben diferent de vosté que fa plorar. ¿Que no s' ha enterat de la polvareda qu' està armant ab los seus plans rentístichs?

—Bé... de polvareda tots n' armém. Veji mon cunyat, en Maura, si 'n mou també de serracina ab las sevæs lleys d' Ultramar. ¿Cóm es que no li diu à n' ell això?

—Ja li he dit.

—Si? ¿y qué li ha respost?

—Que en aras de la pau y de la bona marxa del partit, no té inconvenient en deixar corre tots los seus plans reformistas.

—Ell? ¡Fugi, home, fugi!

—Li asseguro que si.

—Maura, vinal! —fa en Gamazo aixecant la veu: justament es aquí; quan vosté ha arribat estavam confe-

renciant.

En Sagasta 's torna una mica vermell: surt en Maura.

—¿Qué se 'ls ofereix?

—Ja veurà—diu don Práxedes procurant arreglar lo pastel: —no es precisament en Maura qui m' ha pro-

més retirar los meus projectes, sinó en Lopez Dominguez....

—Ah! Per xó, que jo no retiro res.

Repentinament, sense anunciar-se, entra en lo des-

paig lo ministre de la Guerra.

—Vostés me dispensarán. ¿Diu que 'm demanava,

don Práxedes?

—Si, l' havia de veure per....

—Jo també 'l volia veure à voste. Cabalment quan vosté ha vingut al ministeri de la Guerra, jo m' havia arribat à casa en Montero Rios.

—Si? fa en Sagasta sentint baixar la pedregada.

—Si señor. Y m' hi quedat sorpres al sapiguer lo que vosté li ha dit de mi. ¿D' ahont ho ha tret que jo estich disposit a abandonar las reformas de Guerra?

—Oh!... Jo 'm creya... m' havia semblat....

—També m' havia semblat a mi—exclama en Montero Rios entrant com una bomba—també à mi m' havia semblat que vosté m' enganyava. ¿Veu com no es cert qu' en Lopez Dominguez se desdigué dels seus plans?

En Gamazo 's posa à riure, en Maura 's mira als altres dos ministres y deixa anar també la rialla, en Montero Rios l' imita y en Lopez Dominguez acaba per fer lo mateix.

Don Práxedes reflexiona un instant.

—Estiguin bons—diu de sopte, retirantse ab molta cortesia: —ja 'n tornaré à parlar ab més calma.

—Cinch minuts després arriba à casa séva.

—Mira—diu à la seva senyora: —prepara inmediata-ment venas y alguna untura.

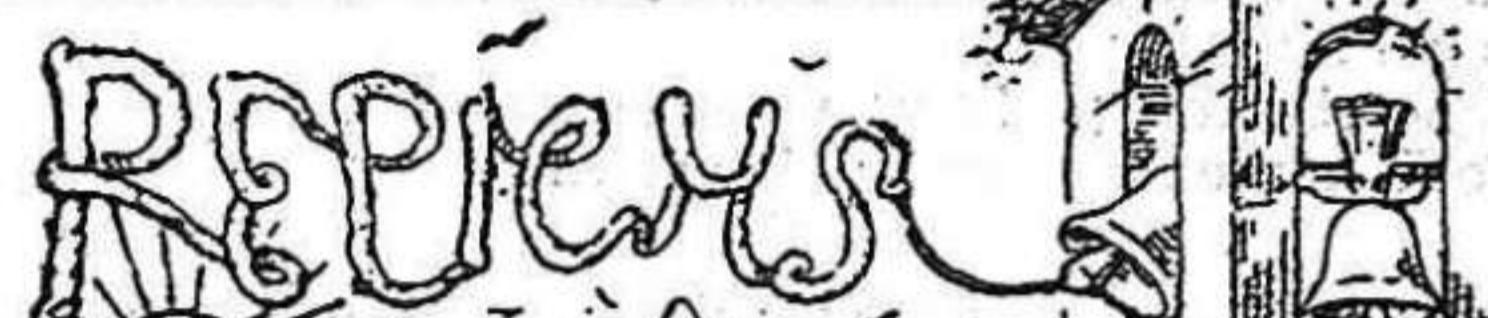
—¿Que no 't trobas bê?

—Si, pero demà haig de tenir un florongo; es l' últim recurs.

—Quants días de llit farás?

—Fins que aquests hajin arriat velas.

FANTASTICH.

VALLADOLIT va examinarse de Hisenda pública un jóve que havia estudiat privatament aquesta assignatura, alcançant la nota de notable.

Y sorti tan content del exàmen, que 's dirigi tot seguit à la oficina de telègrafos, y quan tothom creya que anava à participar à la seva família. I bon resultat del exàmen, resultà que prengué un butlletí y estengué 'l següent telegrama:

«Antonio Cánovas del Castillo. —Madrid.

—Acabo de ser examinado de Hacienda. Calificació Notable. Me pongo à su disposició para el primer ministerio que forme. —Fulano de Tal.»

* *

Me sembla que D. Anton, al rebre aquest telegrama, devia dir:

—Encare en lo pais hi ha bon humor. Ho tindrém present per quan torném à pujar, apretant l' argolla més y més, à veure si després de això li quedarán gayres ganas de riure.

Los banchs del Congrés aquests días estan casi abandonats.

¿Saben per què? Perque 's discuteixen los pressupostos.

—Hi hagués alguna disputa personal entre dos diputats! No n' hi faltarà llavors de concurrencia.

Actualitats ilustrades

Així son los nostres representants.
—Vosté 'm falta! —Vosté 'm sobra!...
(Lo Congrés plé; de segú.)
—Tant de gastos, tant d' ingressos...
(Tot desert: no hi ha ningú.)

Lo marqués de Serraulo l' altre dia vā convidar als
cercundas à casa séva y vā dirlos:
—Si pera salvar la patria es precis apelar al últim
extrém, hi apelarem, no ho dupteu.

Sentint farum de República
aixecan ja las orellas;
mes ay, que si vé la nostra
ja cal que vajin alerta.

En Romero Robledo ha tornat à Madrit. Després de la operació que varen ferri à Berlin, està bastant desfigurat de cara; pero conserva 'l bon humor habitual. Mes val aixis.

Y no obstant, ¡ay! tothom se cura.
Tothom menos la pobra Espanya.

Al presentarse en Romero Robledo al Congrés, don Práxedes vā abrassarlo, ab tanta emoció, que fins van escaparre dels seus ulls algunes llàgrimas.

—Per qué plora, D. Práxedes? —varen preguntarli.

—Ay! —vā respondre—estich pensant ab la fila que faré, pobre de mi, 'l dia que m'hajan de amputá 'l tupé!

Se diu que 's fan traballs actius pera la reconciliació de D. Anton y en Silvela.

—Ja ho veu, D. Práxedes.

Están à punt de juntarse la barra de dalt y la barra de baix de la boca conservadora.

Dona la casualitat que 'l fill de 'n Sagasta representa 'l districte de Jaen. Y dona la casualitat també que 'l districte de Jaen li exigeix que s'oposi resoltament à las reformas de 'n Montero Ríos. Y 'l fill d'en Sagasta ho fà.

De manera que mentres lo pare esté en favor de 'n Montero, 'l fill està en contra.

Ara sols falta averiguar quina actitud guardará l' Esperit Sant.

La Dinastía, parlant de qu' es millor que tornin los conservadors, que no que vinga la República, diu:

—Mes val un boig coneget que un sabi per coneixer.

De manera que segons La Dinastía, 'l partit conservador es un boig coneget.

Per lo tant dirém nosaltres, fentnos eco de un pensament del pais:

—Los boigs al manicom!

RETORN DE D. PACO
Per més que la du lligada
la barra la té salvada.

Lo meeting dels mistaires celebrat l' últim diumenge s'vá veure sumament concorregut. Las víctimas del monopoli van exposar ideas justas, en demostració dels grans perjudicis que se 'ls ha irrogat privantlos de guanyarre la subsistència.

Una frasse cassada al vol:

—Desenganyéusos: à Espanya no anirém bé fins qu'en Canovas, en Sagasta y tota la llopada dels monarcas, no tingan més remey que guanyarre la vida posantse à vendre mistos.

Los socios del Centre Republicà progressista de Sant Andreu de Palomar han tret la moda de anar ab gorro-frigi per tot dia.

Aquesta moda no podrá menos de trobar adeptes à tot arreu.

Perque desenganyinse, si 'l partit republicà cada dia més numeros té unió, inteligencia, desinterés y cordura, prompte podrém dir:

—República à la gorra!

A LO INSERTAT EN LO PENÚLTIM NUMERO

- 1.ª XARADA.—Di-ssap te.
- 2.ª ANAGRAMA.—Caixa—Calaix.
- 3.ª TRENCÀ-CLOSÇAS.—Mar sin orillas.
- 4.ª TERS DE SÍLABAS.—RO SA RI
SA BA TE
RI TE TA

5.ª GEROGLIFICH.—Com més eleccions més enredos.

Han endavinat totes las solucions los ciutadans Baltasanet de Figueras, Un Fumador y P. Ramiro; n'han endavinadas 4 Pep de l'Olla y N. J. Martin; 3 Noy de Sans; 2 Ramon Fabregat, Isaac Pataleta y Dos de casa séva, y 1 no més Vi 100 Tet.

A LO INSERTAT EN L'ULTIM NUMERO

- 1.ª XARADA.—Ca-mi-sa.
- 2.ª ANAGRAMA.—Petrà—Paret.
- 3.ª TERS DE SÍLABAS.—CON R4 DO
RA MO NA
DO NA TA
- 4.ª GEROGLIFICH.—Los punts à las mitjas.

Han endavinat totes las solucions los ciutadans Un Fumador, Músich tronat y Pau de las Timbalas; n'han endavinadas 3 Pasta d'agnus y Ll. Real; 2, Un Vigatá, C. Miserere y Un Ayguador, y 1 no més Dos de casa séva y Palitrochs.

XARADA

Corri, corri, donya Marta,
que tres Dos-quad-dos-primera
tercera primera-quarta
de roba que la Morera
segons ha dit en Pascual
comprà ahir a la Maria
à la botiga total
del pla de la Boqueria.

CINTET BARRERA Y CAEGOL

GEROGLIFICH

++
I I
FA
+ I X
T

D. F. Y S.

CORRESPONDENCIA PARTICULAR

Ciutadans J. Dormilega, J. Sallent, Sisquet del Full, Dos de casa séva, Negociant de pells, Un aspirant à ministre, César Ferrer, O. Stiltsac, Isaac Pataleta, Ll. Castellà y Mocatí, M. Vallés, T. de S. Pérez, Tolosa, J. Pararó, Daniel Ferrer, Breechmaking, J. Ferández, Noy de Sans, P. Iborra, J. Elias, Pajarito, J. Giné (a) Heres de casa, G. I. Berjés, Un subscriptor, M. Pérez, L. Viola y Parats, E. R. Vivé, P. Giró y B. de V., M. M. R. Tresserras, V. Qua Visurel, J. Serra y Nicolin S.: —Lo qu'envian questa setmana no s'ha per casa. Ciutadans B. Rujasa y C. Pillo, J. Jerez Santos, M. Sanalp y Punti, Pepit 'l Rayo, Pepet Figueras, Un que no sab escriure, L'home dels gossos, A. Barb, F. Gironella, T. de las Noyas, J. Staram, A. Amigó, Duopakselk, F. Clavellina, J. Gomez Berges, Salvador Boavia, M. Versagli, J. Lledalna, Y. A. A. J. Boya, Cesar Ferrer, Vi 100 Tet, y Un de Fabara: —Insertaré alguna cosa de lo que 'ns envian.

Cintadó Joan Jordi: L' article es molt difús. —Un A. Vendrellach: Aprofitaré alguna cosa. —Faló: Ha sigut un descuit: no ha extranyat, tenim les carteres plenes y la memòria no arriba fins a recordar de tot. —E. Vilaret: Es fluix. —Sabateret d.l. Poble Sec: Pot anar. —Felic Sechi: Està bastant bé. —Follet: Gracias; està molt bé. —J. Casals (Premia): Los versos que 'ns envia son dolents. —Bernabé Llorente: En la poesia hi ha moltes caygudas. —B. Solé: La noticia no es propria pel periodich. —J. Trullàs: La molta abundància dels trencà-closças que tenim y que aném rebent no 'ns permet contentar à tothom. —J. Guasch y E.: No 'ns agrada prou. —Angel Morros: Vá bé. —J. Gay: Los versos tenen escassa novedat. —Pep Romansos: La poesia es fluixeta. —J. T. R.: La de vosté no té prou sustancia. —Pistachor: Idem idem. —J. Pàgès d' Espugues: La de vosté no interessa al lector. —Quico Salort: No v'ha prou bé. —Cantor de Catalunya: No 'ns ha sigut possible com plaudre, l' envio no 'ns fa 'l pes. —Un catalanista: No es del gènero dels periòdics. —N. Bas y S.: Està bé. —Ego Sum: Acéptem los sonets. —G. Mompió: Gracias per l' envío de la fulla. —A. Llimoner: Per que no 'ns envia alguna cosa festiva. L'última remesa es massa seca, massa floralesca.

LOPEZ, editor.—Rambla del Riti, 20

BARCELONA.—A. Lopez Robert, impressor.—Assaig, etc.